

■ Democrație sub tutelă: AEP vrea puterea de a dizolva partide
PAGINA 3

■ Raliu spectaculos pentru Bitcoin; urmează o nouă piață "bull"?
PAGINA 4

■ Federațiile nordice de fotbal cer reforme radicale la FIFA
PAGINA 8

■ Banca Transilvania - cheltuieli crescute cu investițiile și integrarea Code Crafters
PAGINA 9

■ Studiu: Energia solară reduce diversitatea păsărilor în China
PAGINA 10

■ Experiment NASA: viața terestră ar putea supraviețui pe Lună
PAGINA 10

■ Noua lege a salarizării, contestată de sindicatele din Sănătate, Cultură și Presă
PAGINA 11

GRAM AUR = 672,2462 RON

FRANC ELVEȚIAN = 5,6131 RON

EURO = 5,2536 RON

DOLAR = 4,5037 RON

Criza politică, prelungită de PSD

● Sorin Grindeanu, în calitate de președinte al Camerei Deputaților, poate să sesizeze CCR cu privire la existența unui conflict constituțional între președintele Nicușor Dan și Parlament, din cauza nedesemnării viitorului prim-ministru ● Există un precedent în acest sens, din 2018, când CCR l-a obligat pe Klaus Iohannis să o demită pe Laura Codruța Kovesi din fruntea DNA

Ne aflăm într-o situație constituțională pe care Legea fundamentală nu o descrie explicit, dar pe care nici nu o permite în mod rezonabil: un președinte care, după depunerea mandatului de un premier desemnat și după respingerea unei formule de guvern de către Parlament, refuză de 62 de zile să mai desemneze un candidat pentru funcția de prim-ministru, punând astfel Legislativul în imposibilitatea de a acorda sau de a refuza încrederea unui nou Executiv. În acest timp, avem un guvern demis care continuă să administreze țara cu atribuții limitate.

Întrebarea inevitabilă este dacă această paralizie poate fi dusă în fața Curții Constituționale sub forma unui conflict juridic de natură constituțională între Președintele României și Parlament. Răspunsul scut

este da. Un asemenea demers este posibil, are o bază juridică serioasă și ar pune CCR în situația de a stabili dacă libertatea de apreciere a președintelui include și dreptul de a bloca pe termen nedefinit procedura de formare a Guvernului.

Succesul sesizării nu este însă garantat, deoarece Constituția nu stabilește un termen expres în care președintele trebuie să facă desemnarea. Articolul 103 alineatul (1) din Constituție nu spune că președintele „poate” desemna un candidat pentru funcția de prim-ministru, ci că îl „desemnează”, după consultarea partidului care deține majoritatea absolută ori, dacă o asemenea majoritate nu există, după consultarea partidelor reprezentate în Parlament.

GEORGE MARINESCU
(continuare în pagina 3)

Foametea din Basarabia

BURSA Cătălin Avramescu

În zilele noastre, când partidele extremiste care s-au pus, pe față, în slujba regimului de la Kremlin amenință că vor să preia guvernarea, este absolut necesar ca românii să înlăture rolul Rusiei și al Uniunii Sovietice în istoria noastră națională. Nu se vorbește aproape deloc despre foametea din Basarabia. De aceea, trebuie să ne întorcem puțin în timp.

I știu pe Eugen Tomac de mulți ani. Aș spune că suntem prieteni. L-am criticat însă pentru susținerea pe care i-a acordat-o lui Nicușor Dan, a cărui agendă politică a devenit foarte clară în ultimele luni. Dar iată că trebuie să ne amintim o inițiativă foarte bună a lui Eugen Tomac în Parlamentul European: o rezoluție prin care foametea din Basarabia din 1946-1947 este condamnată ca o crimă împotriva umanității, de care se face responsabil regimul sovietic.

În zilele noastre, când partide extremiste care s-au pus, pe față, în slujba regimului de la Kremlin amenință că vor să preia guvernarea,

este absolut necesar ca românii să înțeleagă rolul Rusiei și al Uniunii Sovietice în istoria noastră națională. Nu se vorbește aproape deloc despre foametea din Basarabia. De aceea, trebuie să ne întorcem puțin în timp.

Ca urmare a celui de-Al Doilea Război Mondial, Basarabia i-a revenit Uniunii Sovietice, unde a fost alipită drept "Republica Socialistă Sovietică Moldovenească". Moscova a impus imediat un program brutal de trecere la socialism. La țară, s-au creat fermele colective și s-au impus cote de colectare a cerealelor absolut nerealiste.

(continuare în pagina 8)

De la tribunal la ghișeu

BURSA Cristian Pirvulescu

Un partid fără voturi nu produce niciun efect asupra sistemului. În timp ce o formațiune împiedică să se constituie poate fi o pierdere, fiindcă valoarea unei oferte politice nu poate fi cunoscută înainte de confruntarea cu electoratul, iar cele care au reușit să câștige competiția românească în ultimele două decenii au pornit toate de la structuri minuscul.

Proiectul de amendare a legii partidelor politice, pus în consultare publică pe 21 august, nu modifică în substanță condițiile de asociere, ci însăși arhitectura de competențe care decide cine intră într-o piață politică finanțată din bugetul de stat. Recepția publică s-a concentrat asupra pragului de membri fondatori, ridicat de la trei la o sută, dar proiectul conține trei intervenții inteligibile numai împreună, fiindcă separat fiecare admite o justificare rezonabilă: ridicarea pragului, mutarea competenței de înregistrare de la Tribunalul București la Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) și re-

calificarea partidelor din persoane juridice de drept public în persoane juridice de drept privat, cu consecințe directe asupra controlului judecătoresc.

Mărirea pragului merită o scurtă analiză. Decizia Curții Constituționale din 2015, care a desființat pragul de 25.000 de membri fondatori, nu a interzis oricând pragul numeric, ci a sancționat disproporția dintre exigența legală și substanța dreptului garantat de articolul 40 din Constituție, astfel încât o sută de semnături, cerință comparabilă cu cele din statele baltice, poate trece exa-

(continuare în pagina 11)

Rusia a epuizat trei dintre cele patru surse de finanțare a războiului

Un stat plătește războiul, întotdeauna, în aceeași ordine: din rezerve, din împrumut, din impozite, din emisiune de monedă. Rusia a golit rezervele, a pierdut împrumutul și a folosit deja impozitele.

Rămâne a patra. Timp de patru ani, războiul a fost plătit din banii de petrol strânși înainte de 2022 — adică din trecut.

Trecutul s-a terminat. De aici înainte războiul se plătește din ce produce țara astăzi și din ce au oamenii în bănci. Iar aceiași oameni sunt și singurul credit rămas al statului, prin depozitele lor.

Dar ei își retrag banii. Statul rus a ajuns să concureze cu propria populație pentru aceleași ruble.

Ordinea nu este o alegere

Cele patru surse se folosesc în această succesiune fiindcă fiecare costă mai mult decât cea de dinaintea ei, iar costul nu se măsoară numai în bani.

Rezerva este cea mai ieftină: banii sunt deja ai statului, nimănui nu trebuie convins și nimănui nu observă.

Împrumutul cere un creditor care să accepte condițiile și lasă în urmă dobândă.

Impozitul cere consimțământul, fie și tăcut, al celor impozitați.

Emisiunea de monedă nu cere nimănui nimic și tocmai de aceea se folosește ultima: costul ei nu apare într-o hotărâre, ci în prețuri, iar plata se ia de la toți deodată, fără ca cineva să fi fost întrebat.

Un stat trece la sursa următoare

atunci când cea de dinaintea s-a terminat sau s-a închis.

Nu se întoarce la ea, fiindcă motivul pentru care a părăsit-o nu dispare. De aceea succesiunea aceasta se citește ca un ceas: locul în care se află un stat arată cât i-a mai rămas.

Rezervele erau trecutul

Banii din Fondul Național de Bunăstare și soldurile libere ale Trezoreriei nu erau economii ale guvernului actual. Erau venituri din petrol strânse înainte de război, în anii în care prețul depășea pragul de la care legea rusă obliga statul să pună deoparte. Regula fusese gândită tocmai pentru ca o cădere a prețului să nu lovească bugetul.

Timp de patru ani, această rezervă a plătit partea neacoperită a războiului.

Însemnătatea faptului trece dincolo de contabilitate: până acum, Rusia a o țară bogată care duce un război și acoperă din avere ce nu-i ajungea.

Averea a fost cheltuită. Socotela amănunțită a anului 2026 se află în articolul alăturat (vezi Banca Rusiei împrumută băncile ca băncile să împrumute statul); ce interesează aici este mărimea a ceea ce a rămas.

Măsurată în deficit, ajunge puțin peste douăsprezece luni.

Măsurată altfel, ca ordin de mărime, tot ce mai are statul rus lichid echivalează cu vreo șase luni de cheltuieli militare.

De aici înainte, războiul se plătește din venitul curent. Este o cutulă altă situație economică, iar deosebirea se vede în tot ce urmează.

(continuare în pagina 12)

Banca Rusiei împrumută băncile ca băncile să împrumute statul

Statul rus și-a pierdut în iulie cumpărătorii de obligațiuni, iar băncile care ar fi trebuit să le cumpere pierd depozitele de șapte luni. Golul l-a umplut banca centrală, care a devenit principalul furnizor de lichiditate al sistemului bancar. Lanțul are patru verigi: oamenii scot bani din bănci; băncile rămân fără lichiditate liberă; statul nu-și mai poate vinde obligațiunile; banca centrală dă băncilor bani pe garanția titlurilor de stat.

Prima verigă: retragerile din bănci

În primele două săptămâni ale lunii august, numărul aflat în circulație în Rusia a crescut cu 286,4 miliarde de ruble, aproximativ 3,4 miliarde de dolari, după ieșiri de 7,3 miliarde de dolari în iulie și de peste 4,5 miliarde în iunie. Cifrele sunt ale

Băncii Rusiei și au fost publicate de The Washington Post la 18 august, într-un articol semnat de Catherine Belton. Este a șaptea pierdere consecutivă de ieșire netă de numerar din sistemul bancar.

Taras Shtorțov, vicepreședinte și director financiar al Sberbank, declarase la postul de radio RBK, la sfârșitul lunii iulie, că retragerile ajunseser la circa 2.000 de miliarde de ruble de la începutul anului; declararea a fost publicată de The Moscow Times la 31 iulie. La jumătatea lunii august, totalul trecut de 2.400 de miliarde. Banca Rusiei a consimțat că numărul în circulație a crescut cu 700 de miliarde de ruble în iulie, față de 500 de miliarde în iunie, mai repede decât în aceeași perioadă a anilor precedenți.

MORI SAVIR

(continuare în pagina 12)

Partenerii Rusiei îi cumpără petrolul, dar nu îi împrumută bani

Cumpărătorii străini de petrol și gaze acoperă mai puțin de jumătate din costul războiului rusesc, iar bani cu împrumut nu îi dau deloc. Nu există, în realitate, verificabile din 2026, nicio linie de credit deschisă statului rus sau băncilor rusești de un guvern ori de o bancă dintr-un stat BRICS. Băncile chineze restrâng chiar și plățile comerciale. Sprijinul extern este mare, dar nu este hotărâtor și nu este finanțare — iar de aici urmează că restul trebuie luat dinăuntru.

Cât acoperă, de fapt, cumpărătorii străini

Cheltuiala militară a Rusiei pentru 2026 este de 16.000 de miliarde de ruble, potrivit Institutului de la Stockholm pentru Cercetarea Pacificii. Curtea de Conturi a Rusiei estimează în iunie veniturile bugetului federal din petrol și gaze pentru întregul an la 7.800 de miliarde, cifră relată de The New Voice of Ukraine la 17 iu-

nie. Atât cât plătesc cumpărătorii străini pentru petrolul și gazul rusesc, adunat și ajuns la buget, acoperă mai puțin de jumătate din cheltuielile militare a anului.

Ponderea a scăzut mult. În primele șapte luni ale anului, veniturile din petrol și gaze au fost de 4.595 de miliarde de ruble, în scădere cu 16,8% față de anul trecut, iar celelalte venituri au fost de 17.518 miliarde, potrivit Ministerului rus de Finanțe, prin Interfax, (11 august).

Petrolul și gazele aduc astăzi a cincea parte din veniturile bugetului federal.

Înainte de război aduceau mai bine de o treime.

Cine cumpără

China a devenit, în 2026, primul client.

MORI SAVIR

(continuare în pagina 12)